

Instructiefolder voor het verzorgen van de sonde in de thuissituatie

Met uw behandelend medisch specialist en diëtist is besloten om thuis sondevoeding te starten of hiermee verder te gaan. In deze folder geven wij u informatie over hoe u de sonde thuis moet verzorgen.

Wat is een sonde?

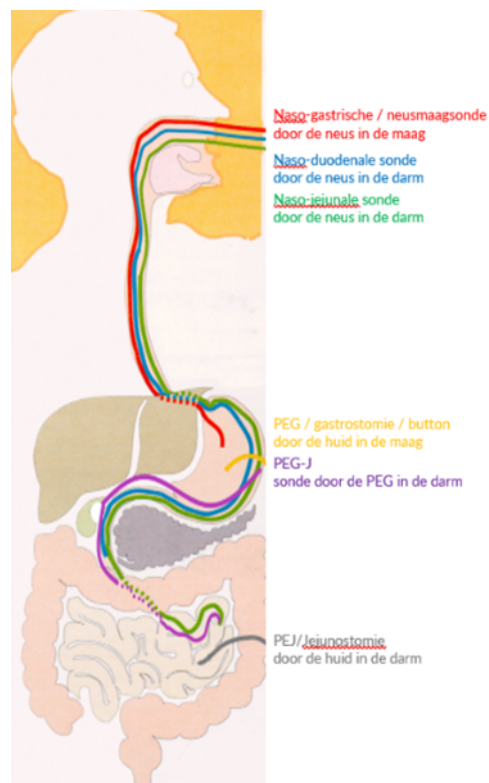
Een sonde is een dun slangetje dat wordt gebruikt om vloeibare voeding toe te dienen wanneer u niet op de gewone manier kunt eten of drinken. Er zijn verschillende sondes, die op verschillende manieren worden geplaatst. Sommige sondes lopen via de neus, andere via de buik. Welke sonde bij u wordt geplaatst is afhankelijk van de reden dat u een sonde krijgt. Maar ook hoe lang u de sonde moet gebruiken en het soort sondevoeding dat u krijgt. Bij ZGT gebruiken we verschillende type sondes. U heeft een:

- ☐ Neusmaagsonde
- ☐ Neus duodenumsonde
- ☐ Neus jejunumsonde
- ☐ PEG
- ☐ PEG-J
- ☐ Jejunostomie

De sonde is geplaatst tot ... cm.

De sonde is geplaatst door het volgende specialisme:

- ☐ Heelkunde
- ☐ MDL

Aandachtspunten

- Leid de sonde voor het oor langs om drukplekken achter het oor te voorkomen. Bevestig daarna de sonde met behulp van een pleister of veiligheidsspijlen op de kleding.
- Controleer dagelijks of de pleister op de sonde nog goed op de neus vastzit. Als de pleister een beetje loslaat, vervang deze dan.
- Spuit de sonde 4-6 keer per dag door met 20-40ml lauwwarm water, om verstopping te voorkomen.

- Heeft u een **duodenumsonde**, dan is het nodig om de sonde 8-10 keer per dag door te spoelen met 20-40ml lauwwarm water.
- Het kan gebeuren dat de sonde per ongeluk een stukje of helemaal uitvalt. De toediening van de sondevoeding moet worden gestopt totdat de sonde weer goed ligt. Kijk voor verdere instructies naar de tabel op bladzijde 6.
- Bewaar de sondevoedingsspuiten droog in een afgesloten bakje in de koelkast.

Medicijnen door de sonde

- Geef alleen medicijnen via deze sonde als het echt niet anders kan. De sonde is dun en lang en dat maakt de kans op verstopping groot.
- Als een medicijn toch via de sonde gegeven moeten worden, vermaal of los deze dan eerst op in water. Doe dit **alleen** in overleg met uw apotheek.
- Spuit de sonde vóór en na toediening van medicatie goed door met minstens 60ml lauwwarm water.

Let op: niet alle medicijnen mogen samen met de voeding via de sonde worden gegeven.

Sommige medicijnen werken niet goed als ze met voeding in aanraking komen, of moeten een tijd voor of na de voeding worden ingenomen. Ook mogen bepaalde medicamenten niet vermaalt worden. Informeer daarom altijd uw apotheek dat u met een sonde met ontslag bent gegaan. Geef hierbij ook specifiek aan om welke sonde het gaat. Dit is belangrijk, omdat de apotheek dan kan kijken naar andere soorten medicamenten of toedieningsvormen.

Adviezen voor sondevoeding bij warm weer

- Deze volgende adviezen zijn door de firma Sorgente (z.d.) opgesteld;
- Zorg dat de pomp voldoende opgeladen is vóórdat naar buiten gaat.
- Bewaar de sondevoeding op een koele plek, bijvoorbeeld in een kelderkast.
- Zorg dat de voeding bij toediening op kamertemperatuur is.
- Er kan een koelelement in de rugtas meegenomen worden. Voorkom dat het koelelement direct tegen de pomp of de zak voeding ligt: wikkel het element in een theedoek.
- Houd de rugtas zo veel mogelijk uit de zon.
- Spuit de sonde eventueel extra door met water om meer vocht binnen te krijgen.
- Onder warme omstandigheden is het verstandig om extra hygiënisch te werken. Ons advies: verwissel de gaasjes bij een PEG-sonde of jejunostomiekatheter zo nodig extra.

De firma Sorgente (z.d.) heeft een voorlichtingsvideo gemaakt over sondevoeding en warm weer. Deze kunt u bekijken door de QR-code hieronder te scannen met uw smartphone of tablet.

U kunt de video ook openen door de link hieronder in te voeren in uw smartphone of laptop:

youtube.com/embed/0QuO9f81wLY

Wijkverpleging

De wijkverpleegkundige kan voor u worden ingeschakeld. De wijkverpleegkundige kan u helpen bij het toedienen van de sondevoeding, verzorgen van de sonde of bij problemen met de sonde. Als de wijkverpleegkundige bij u betrokken is, kunt u bij vragen over de sonde, de katheter of de pomp **altijd** telefonisch contact opnemen met de wijkverpleging.

Controleren van de sonde

Controleer bij elke toediening of de sonde nog goed zit. Dit kunt u doen door de stappen hieronder te volgen.

- Kijk of het markeringspunt nog op de juiste plek zit. Dit is het streepje, dat de inbrenger van de sonde met watervaste stift heeft aangebracht op de plaats waar de sonde uit de neus komt. Als dit niet meer zichtbaar is kijk dan op hoeveel centimeter de sonde is geplaatst. Dit is te vinden op bladzijde 1 van deze folder.
- Controleer of de pleister goed zit.
- Eventueel de pH- meting laten doen, door de wijkverpleegkundige.

Begin alleen met het toedienen van voeding als de sonde op de juiste positie is bevestigd.

Instructies het spoelen van de sonde

Om te voorkomen dat de sondevoeding verstopt raakt is het noodzakelijk om 4-6x per dag de sonde door te spuiten met

20-40ml lauwwarm water. Doe dit ook als u de sonde **aan- en afkoppelt**. Dit kunt u zelf of met hulp van de wijkverpleging. Hieronder wordt stap voor stap beschreven hoe u de sonde moet doorspuiten met lauwwarm water.

Stap 1: Zuig 20 ml lauwwarm water op.

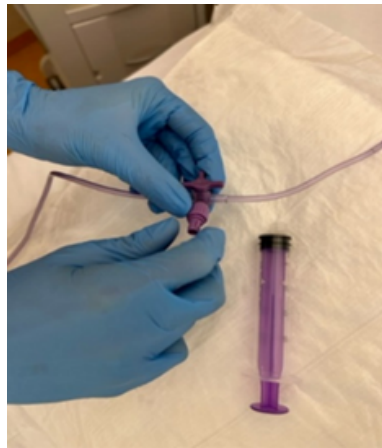
Stap 2: Verwijder de lucht uit de spuit.

Stap 3: Zet de sondevoedingspomp stop.

Stap 4: Draai het paarse dopje van het driewegkraantje af.

Stap 5: Draai de spuit op het driewegkraantje.

Stap 6: Draai het driewegkraantje zo dat het middelste punt naar de neus wijst en spuit het water rustig door.

Stap 7: Draai het driewegkraantje weer zoals in de beginsituatie.

Stap 8: Draai het paarse dopje weer op het driewegkraantje.

Stap 9: Zet de sondevoedingspomp weer aan.

Als de sonde **niet doorgankelijk** is en mogelijk verstopt, lees dan het gedeelte 'Verstopte sonde'.

Problemen met de sonde

Er kunnen problemen zijn met de sonde en het systeem voor de sondevoeding. Als de wijkverpleging bij u betrokken is, neem dan contact op met de **wijkverpleegkundige**.

Als u zelf de sonde verzorgt, bekijk dan de tabel op bladzijde 7.

Verstopte sonde

Het kan zijn dat de sonde verstopt zit. Als de wijkverpleging bij u betrokken is, informeer dan **altijd** de wijkverpleegkundige over het probleem. Er is een instructievideo gemaakt om te laten zien wat u of de wijkverpleegkundige kan doen in geval van een verstopte sonde. Dit kunt u bekijken door de QR-code hieronder te scannen met uw smartphone of tablet.

U kunt de video ook openen door de link hieronder in te voeren in uw smartphone of laptop:

vimeo.com/762608304/7056493559

Wanneer contact met het ziekenhuis?

Als er ondanks de eerdere stappen nog problemen zijn met de sonde, neem dan contact op met de polikliniek van uw medisch specialist. De polikliniek is van maandag tot vrijdag tussen 8.00 - 16.30 uur te bereiken op:

- Polikliniek MDL: 088 708 37 89
- Polikliniek heelkunde: 088 708 52 31

Als u **buiten kantoortijden**, in het weekend of tijdens feestdagen vragen heeft die **niet** kunnen wachten tot de volgende dag, kunt u gerust contact opnemen met het ziekenhuis. Als u een indicatie van de internist of MDL voor de sonde heeft gekregen kunt u bellen met afdeling 5 West (MDL) 088 708 34 20.

Als u via de afdeling heelkunde (na een OK) een sonde heeft gekregen neemt u contact op met de afdeling 5 Noord (heelkunde); 088 708 36 40.

Mocht u vragen hebben over de sondevoedingsdosering, dan neemt u contact op met de diëtiste die de sondevoeding voorgeschreven heeft. Als er problemen zijn met het sondevoedingssysteem of pomp neem dan contact op met de leverancier van de sondevoeding (Sorgente).

Bronnen

Firma Sorgente (z.d.) Vraag en antwoord sondevoeding en toebehoren. Geraadpleegd op 6 juli 2023, van sorgenteprofessionals.nl/sondevoeding/vragen/.

Check uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij

voor u hebben klaargezet. Kijk voor meer informatie op: zgt.nl/mijnzgt.

Problemen met de sonde

Probleem	Oorzaak	Wat moet u doen?
Sonde zit verstopt	Medicijnen/ voeding is na toediening niet doorgespoeld	- Zie het kopje 'Verstopte sonde' voor meer informatie - Heeft u een neusmaagsonde die verstopt is, dan mag de wijkverpleegkundige een nieuwe sonde inbrengen. - Als dit niet lukt en u heeft een andere soort sonde (bijvoorbeeld een duodenumsonde), kijk dan onder het kopje 'Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis' op pagina 5 voor meer informatie.
Sonde is verschoven	- Trekken - Losse pleister	Neem direct contact op. Kijk onder het kopje 'Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis' op pagina 5 voor meer informatie.
Sonde is uitgebraakt	Misselijk, overgeven	- Verwijder de sonde. - Vraag de wijkverpleegkundige een nieuwe sonde te plaatsen. - Lukt dit niet, neem contact op. Kijk onder het kopje 'Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis' op pagina 5 voor meer informatie.
Misselijk, overgeven, diarree	- Voeding gaat te snel - Te grote hoeveelheid - Verkeerde ligging neus/maagsonde	- Stop de voeding. - Controleer de snelheid. - Controleer houdbaarheidsdatum. - Bewaar voeding niet langer dan 24 uur. - Sonde kan te diep zitten. Bel dan de wijkverpleegkundige. - Lukt dit niet, neem dan contact op. Kijk onder het kopje 'Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis' op pagina 5 voor meer informatie.
Droge mond	Niet of onvoldoende mondeling inname	- Poets uw tanden met een zachte tandenborstel. - Een nat gaasje door de mond halen. - Mond spoelen.
Pleister zit los	- Vuil - Nat - Oud	- Haal de pleister los. - Houd de hand op de sonde, zodat deze niet verplaatst. En plak een nieuwe pleister.